

Geneza

Słowacki zmarł w Paryżu 3 kwietnia 1849 roku. Po upływie ponad siedemdziesięciu lat, w 1927 roku, jego **szczątki zostały sprowadzone do wolnej Polski i pochowane na Wawelu obok sarkofagu Adama Mickiewicza.**

Geneza

Jak przypuszczają badacze, pomysł napisania *Balladyny* mógł zrodzić się w umyśle Słowackiego jeszcze jesienią 1833 roku. Ostatecznie dramat został ukończony w grudniu 1834 roku. Przez kilka lat przeleżał w rękopisie, a drukiem wydany został dopiero w 1839 roku. Prapremiera dramatu odbyła się w marcu 1862 roku we Lwowie. W liście dedykacyjnym adresowanym do poety Zygmunta Krasińskiego i poprzedzającym tekst *Balladyny* Słowacki zapowiada: [...] ***z Polski dawnej tworzę fantastyczną legendę, z ciszy wiekowej wydobywam chóry prorockie...*** (s. 5). W planach dramaturgii *Balladyna* miała być jedną z sześciu tragedii, czyli kronik dramatycznych.

Plan wydarzeń

1. W samotni Pustelnika.
2. Uczynki zakochanej i zazdrosnej Goplany.
3. Kirkor w chacie Wdowy – decyzja grafa.
4. Zabójstwo Aliny przez Balladynę i jego następstwa.
5. Ślub Kirkora i Balladyny.
6. Wyjazd Kirkora na tajemną wyprawę.
7. Młoda małżonka na zamku – znalezienie sprzymierzeńca.
8. Matczyne smutki i upokorzenia u boku córki grafini.
9. Balladyna u przenikliwego Pustelnika.
10. Podszuchanie przez Kostryna rozmów Balladyny z Pustelnikiem.
11. Grafini i Kostryń zabójcami rycerza Gralona.
12. Grabiec, król dzwonkowy, na uczcie w zamku Kirkora.
13. Kolejne zabójstwo okrutnej grafini – zdobycie cudownej korony Lecha.
14. Odejście Goplany.
15. Bitwa pod Gneznem, śmierć Kirkora, zwycięstwo wojsk Balladyny i Kostryna.
16. Otrucie Kostryna przez Balladynę.
17. Sprawowanie sądów przez nową władczynię.
18. Śmierć Balladyny.

Streszczenie

AKT I

Scena 1

DZIEJE PUSTELNIKA

W chacie nad Gopłem mieszkał Pustelnik, pobożny starzec, który żył w swej samotni od dwudziestu lat. Niegdyś był królem Popielem III, władcą szczęśliwej krainy. Okrutny brat pozbawił go tronu i zabił troje jego dzieci. Po tej tragedii nieszczęsny władca zaszył się w lesie nad Gopłem. Na wygnanie zabrał ze sobą koronę i ukrył w puszczy.

Do chatki Pustelnika słynącego z mądrości trafił pewnego dnia młody, bogaty rycerz Kirkor. Przybył po radę, gdzie szukać dobrej żony. Gdy w rozmowie z Pustelnikiem odkrył, kim on jest, przejął się sprawą i obiecał pomoc prawowitemu władcy. Kirkor nienawidził Popieła IV, słyszał o krwawych rządach bezwzględnego władcy i nieszczęściach jego ludu. Pustelnik przyznał, że nieszczęścia ludu

CUDOWNA KORONA LECHA

to jego вина, ponieważ zabrał koronę, a miała ona cudowną moc. Tę koronę otrzymał król Lech od jednego z Trzech Króli, a dotykały jej rączki małego Jezusa, dlatego zyskała niezwykle cechy – zapewniała dobro i szczęście

narodowi. Szlachetny rycerz obiecał, że korona i prawowity władca wrócić do Gnezna. Pilno mu jednak było i swoją sprawę rozwiązać. Pustelnik poradził mu wziąć za żonę pannę ubogą, a szukać jej nie po zamkach, lecz w biednej chacie, którą mu wskaże jaskółka. Kirkor nie słuchał więcej i podążył za jaskółką.

GDZIE SZUKAĆ ŻONY?

Do Pustelnika przybył wkrótce nowy gość – pasterz Filon. Szukał on wyśnionej, wymarzonej dziewczyny, która stałaby się jego ukochaną. Niezbyt uważnie słuchał jednak słów starca, a to, o czym sam mówił, drażniło Pustelnika. Filon powędrował dalej, by szukać ukochanej.

MARZENIA FILONA

Scena 2

Dwa duszki, Skierka i Chochlik, czekały nad Gopłem na przebudzenie z zimowego snu królowej Gopła, Goplany. Chochlik obawiał się, że królowa zaraz zapędzi ich do jakiejś pracy, lecz Skierka nazwał go leniem – sam chętnie wykonywał wszelkie polecenia swej pani. Goplana zaskoczyła ich, bo wyznała, że zakochała się w człowieku. Podczas zimy, gdy wieśniacy wykuli w lodzie jeziora przerębelskie, jeden z nich wpadł do wody. Nimfa ujrzała go i od razu pokochała. Wydał się

GOPLANA I DUSZKI

Streszczenie

jej piękny, więc z całego serca pragnęła go zatrzymać, lecz zaczął umierać. Wtedy musiała go oddać. Tęskniła za nim i czekała niecierpliwie do wiosny, by znowu go ujrzeć. Skierka zaniepokoił się tymi wiadomościami.

GOPLANA I GRABIEC

Nad wodą pojawił się jakiś rumiany wieśniak. Był to Grabiec, w którym królowa Gopła rozpoznała wytęsknionego oblubieńca, odprawiła zatem Skierkę. Grabcowi nie podobało się to *dziwne stworzenie z mgły i galarety* (s. 22), które pojawiło się na jego drodze i pełnym uwielbienia głosem wypytywało go o nazwisko i pochodzenie. Odpowiadał jednak śmiało, a kiedy usłyszał pytanie, czy kocha, postanowił skorzystać z okazji i pocałować *szklaną* pannę.

Wieśniak lubił dziewczyny i miał powodzenie. Dla Goplany pocałunek oznaczał zobowiązanie do wierności na wieki, dla Grabca nie. Gdy Goplana marzyła głośno o codziennych wieczornych spotkaniach nad jeziorem, chłop stwierdził stanowczo, że nie przyjdzie, bo wieczorami spotyka się z piękną dziewczyną, która zwie się Balladyna. Nimfa wiedziała, kto to jest. Ostrzegła nawet Grabca, że ta dziewczyna ma złe serce, ale on zlekceważył rady. Wtedy Goplana zabroniła mu spotykać się z Balladyną, ponieważ nie chciała go stracić.

ZAZDROŚĆ GOPLANY

W końcu wyjawiała mu, że jest królową Gopła, więc uciekł wystraszony, mówiąc: *Szatana żona chce być moją żoną* (s. 27). Goplana przywołała duszki i dała im zadania: Chochlik miał przez całą noc zwodzić Grabca po lesie, by nie poszedł na spotkanie, Skierka zaś powinien zaprowadzić Kirkora do chaty Wdowy i sprawić, by młody pan wybrał tam żonę.

Scena 3

Wdowa i jej córki wróciły z pola, gdzie żęły zboże. Kobieta chwaliła pracowitość swoich dziewcząt, marzyła, by los dał im bogatych mężów. W tej samej chwili jej starsza córka Balladyna dostrzegła na gościńcu karetę, która zatrzymała się na mostku w pobliżu chaty. Wydarzyła się rzecz niesłychana, w drzwiach ich biednego domku stanął graf Kirkor. Przybyły, którego Wdowa nazwała *jasnym królewiczem*, szukał schronienia. Jego sługa naprawiał koło w powozie.

MARZENIA MATKI

Razem z niezwykle gościem pojawił się niewidzialny dla nich Skierka, posłuszny nakazom swej królowej. Jego czary spowodowały, że Kirkor słyszał w chacie cudną muzykę lutni, czuł woń kwiatów, zachwyciła go też uroda dziewcząt. Skierka nie otrzymał wyraźnego polecenia, którą z córek Wdowy uczynić powabniejszą w oczach grafa,

CZARY SKIERKI